

glasat, pripisana itd.
i računaju se na temelju
oglasnika ili po dogovoru.

za predbrojbu, oglasit itd.
se naputnicom ili položaj
pošt. Stedionice u Beču
Administraciju lista u Pulu.

naručbe valja točno oz-
nčiti ime, prezime i najbližu
poštu predbrojnika.

list na vrijeme ne primi,
to javi odpravnika u
prenom pismu, za koji se
plaća poštarina, ako se izvana
napíše „Reklamacija“.

ovnog računa br. 1847/849.
Telefon tiskare broj 38.

NAŠA SLOGA

Poučni, gospodarski i politički list.

„Slogom rastu malo stvari, a nesloga sve pokvari“. Narodna poslovica.

Izlazi svakog utorka i petka
o podne.

Netiskani dopisi se ne vraćaju,
ne podpišani netiskaju, a
nefrankirani neprimaju.

Predplata sa poštarinom stoji:
12 K u obće, na godinu
6 K za seljake, ili K 6—, odn. K 3— na
pol godine.

Izvan carevine više poštarina.
Plaća i utičuje se u Pulu.

Pojedini broj stoji 10 ft. koli u
Pulu, toli izvan iste.

Uredništvo se nalazi u ulici
Giulia br. 5 te prima stranke
osim nedjelje i svetka svaki dan
od 11—12 sati prije podne.

Odgovorni urednik i izdavatelj Stjepo Givić. — U nakladi tiskare J. Krmpotić i drug. u Puli. — Glavni suradnik prof. Matko Mandić u Tratu.

carevinskoga vieća.

Beč, 9. aprila 1902.

Povodom glasovanja o Celju, izvršena u posljednjoj sjednici prije uskršnjih blagdana, bučilo se je u vrijeme tih blagdana u njemačkih novinama na njemačkih stranah. Držalo se je na mnogih stranah, da će se bučiti i u zastupničkoj kući. U posljednjoj sjednici poslije blagdana, obdržavanoj, teklo je sve dosta mirno.

Pročitale su se razne interpelacije, i na njih odgovori na interpelacije, i razpravilo se je o obrtnih, komercijalnih i specijalnih školah. Govorili su Česi Brdlik i Katochwil, Niemci Siegmund, Liechtenstein i dr. Hofmann, i Loser, te Poljak Polter, i ministar-predsjednik.

Dr. Hofman u ime njemačke pučke stranke napovjedao je voj vladi dra. Koerbera. Glasovanje o Celju, da je prepunilo su nepravica činjenih Niemcem, al to je samo kaplja u čaši krivica koje čini dra. Niemcem.

Odmah iza njega ustao je ministar-predsjednik Koerber, pak rekao, da mu je to drago, premda je govornik žestoko napao njegovu vladu, što mu je dao pricu da odmah govori o pitanju koji se u velikoj razdraženosti u zadnje doba razjavlja, naime o celjskom pitanju.

On razlikuje glasovanje o toj stvari od stvari same. Glasovanje je izpalo, kako izpalo. On nije mogao uplirati, da izde drugače. Stranke same su krive, ako bijaju od sebe pojedine dielove parlamenta od sebe. Nit Niemci sami nit Slabini sami neimaju većine za sebe. Tu su Rumunji i Talijani. Jedno doba parlamentarnoga života u Austriji bili su i Rusi na strani Niemaca, drugo opet doba Talijani sa Niemci. Navađanje tih prijera izgleda, kao da je Koerber htio dočuvati Niemce, koga da se lov e, ako će da imadu većinu parlamenta za se. Sada bi valjda valjalo ono što zaključio čina parlamenta. Sada nevalja, jer je čina protiv Niemcem odlučila. Tako se čina shvatiti dalje umovanje Koerberovo. On je naime dalje rekao, da je Celjsko pitanje jedan od objekta prepora izmed Njemaca i Slovenaca, i koji uzpaljuje strasti.

S toga ćemo mi, vlada, ozbiljno uzraditi, da se Celjske brige odstrane, a da ni Slovenija pri tom netrepe. Ako imadu druge želave dobro narodnoga jedinstva za se, su narodi u mnogojezičnoj Austriji učeni na to, da se međusobno snašaju, i samo tako može država, koja je obrana zaklonište svim, uspjevati.

Cieli taj govor ministra-predsjednika radikalni Niemci ironičnim i jezljivim riječima pretrgavali.

I to je bio sav nemir jučeranjega dana. Poslije ministra-predsjednika govora su još dva govornika posve mirno.

I danas išlo je gluko dok su govornici govorili.

Al kod glasovanja o prije spomenutih odlah, bolje rekuć, tek kod glasovanja o nekakvih odnosnih resolucijah, došlo je do velikih prizora, koji spominju na doba ministarstva Badenija.

Stavke za rečene škole bile su većinom prihvaćene, bez ikakva prigovora.

Došlo se je na glasovanje o resolucijah, kojih ima do 24.

Predsjednik je izjavio, da će dati glasovati najprije o resolucijah, kod kojih neima nikakva prigovora. A onda posebice o svakoj onoj resoluciji, tri su takve, gdje ima dodatnih predloga, ili predloženih promjenah.

Glavna je ta resolucija postavljena od sad već pokojnoga dra. Kurza, kojom se vlada poziva, da ustroji u Budjejevicah obrtnu školu.

Niemci su digli huku i moliku protiv te resoluciju, jer da su Budjejevice njemački grad.

Jučer su poglavice većine njemačkih stranaka odlučile, da će oni sami predložiti resoluciju, kojom bi se vlada pozvala, da u okružju trgovačke komore Budjejevičke ustroji školu, a u okružju Egera njemačku obrtnu školu. Predomislili su se. Nisu htjeli da sami postavte tu resoluciju. Naprosili su Javorskoga, da on tu resoluciju postavi. Obećao je, al danas se je i on predomislio. Česi su zamolili dra. Ploja, da ju on postavi i postavio ju je.

Bareuther u ime Svenjemaca, a Dereschatta u ime njemačke pučke stranke, zagovarali su odnosno predložili, da se za školu obrtnu školu poseba a za njemačku poseba glasuje, jer da oni neće glasovati za nijednu školu ni slavensku školu, dok se nepopravi krivica nanesena glasovanjem glede Celja.

Predsjednik je dao predlog te dvojice na glasovanje; predlog je pao, za njega su samo stranke obojice predlagatelja, i njeki liberalni Niemci.

Predsjednik hoće da daje glasovati o resoluciji kako ju je predložio dr. Ploj, al Svenjemci nedozvoljavaju toga. Lupaju, žviždaju, potežu pulte, buče, vrijeđajuć predsjednika, podpredsjednika dra. Začka, ostale Niemce. Kad se malo umire, predsjednik hoće opet da se predje na glasovanje, al nedozvoljavaju Niemci načinom kako i prije i to se opetuje četiri do pet puta.

Predsjednik hoće da se glasuje i uz štopot, čita resoluciju, i zastupnici koji su za nju, na znakove dane njim, dižu se.

Na to skoči Berger i Iro, Svenjemci, k predsjedniku, te prvi lupu po njegovom stolu pjesim, a drugi zvoncem tako, da mu zvonac odskoče svom silom mimo predsjednika. Da mu skoči u glavu, mogao bi ga bio i ubiti. Dolaze i drugi zastupnici k predsjedništvu, te ga valjda konačno nagovore, da prekine sjednice.

On ju zbilja prekida za pol ure.

Trajalo je dvie ure prije nego se je sjednica opet otvorila.

Predsjednici svih stranaka držali su sjednicu. Svenjemci zahtjevali su, da ne bude sjednice već danas i da će oni dati nekakvu ogradu. Većina predsjednika nije na to pristala. Osobito Luenger i Pernersdorfer su protiv tomu govorili. To je poniženje kuće.

Izbralo se Skene-a i Stürgkuha, da sa Svenjemci razpravljaju. Sva kuća radi 20

njih mora bit bezposlena. I poglavica se onaj dvadesetorici klanja i oko njih liže.

Konačna nekakva izjava sporazuma nose predstavnici Svenjemaca Senereru da dade svoju prvolu. On briše njeke riječi i dodaje.

Poslije dva sata otvara predsjednik sjednicu daje riet Bareutheru, a ovaj izjavlja, da su oni bili razdraženi što se je imalo glasovati skupa o českoj i njemačkoj školi, da su s toga onako postupali kako jesu, a da nisu htjeli vredjati predsjednika.

Predsjednik je na to izjavio, da je već kasna ura, da će se po imenih glasovati, pak prenaša to glasovanje na sutra.

Poljeda štrapolta i nasilja. Specialteta austrijska.

DOPISI.

Sa Učke gore, piše nam prijatelj 6. t. mj.: Krasno vrijeme prošlih uskršnjih blagdana izvabilo me je na vrh naše drevne Učke, da se neuzijem božjeg svijeta i prirodne krasote.

Već dugo me nije bilo ovako visoko, pak sam nastojao, da se okoristim ovim izletom i da pomognem dobrim savjetom ovom čestitom našem puku, što obitava uz hokove Učke i pod njezinim podnožjem. Čvrst je to i žilav narod, koji se bori ne samo za svoj svakdanji kruh teže nego li u ostalih krajevih listre, ali njemu se valja često hrvati i sa elementi, koji su ovdje oštiriji i nemilosrdniji nego li drugdje.

Njemu bi trebalo više nego li drugdje poduke učitelja i savjeta svećenika, jer je odaljen od svijeta i jer neima tako lahko prilike, da se čemu dobru i koristnu nauči.

Nemilo me se je dojmilo, što nam je ovdasnje pučanstvo stalo mienjati svoju narodnu nošnju, koja mu je toli liepo pristajala i kojom se je znao bolje okoristiti, nego li sadašnjom ili tobož modernom.

Još prije 10—15 godina nosili su i muškarci i ženske i starci i djeca liepu narodnu nošnju, dočim se danas već mnogi odievaju u jeftinu gradsku nošnju, koja im traje vrlo kratko vrijeme.

Prije izdijelavali su rublje ili dolnje odijelo sve iz domaćeg platna a gornje odijelo iz domaćeg ovčjeg sukna, i to jedno i drugo nije im samo liepo pristajalo, već je — što je glavnije — i dugo trajalo.

Danas nabavljaju košulje i svitice u gradu od jeftinog platna koje im traje par mjeseca, a gaće i kaputi ili sukne ni toliko, jer je ono gnjilo i riedko, te za teške poslove posve neprikladno.

Još jednu manju ili pogriješku opazio sam kod toga kršnoga puka. Otkad dolaze češke gostovi na Učku i otkad je više zarade u Opatiji i Lovranu, nedolazi samo češke u doticaj sa tudjinci nego i hjezi radje na posao od kuće, gdje laglje zasluzi dođuše koju forintu, ali se žalibože i laglje nauči razkalasenom životu. Odatle dolazi često razdor i nesloga u obiteljih i zanemarivanje domaćeg gospodarstva. Pojedinci možda stoje bolje ali skupnost trpi bez dvojbe pri tomu. Tudjinci, koji zalaze u ove visine, čude se kako je ov puk čvrst i bistar, a ipak toli zapušten i zanemaren

u svakom pogledu. On sirota nije kriv, što je odaljen od svijeta i što ga je taj svet ostavio u tmini neznanstva.

Glavna sela Vela i Mala Učka spadaju pod občinu Boljun, a crkveno dielomično pod Vranju a dielomično pod Mošćenice. Sada pomislite gdje su ta dva mjestanca i je li moguće da se našim Učkarom ni iz Vranje ni iz Mošćenica priskoči tako lahko na pomoć bilo u duševnom, bilo u tjelesnom pogledu. Ljeti imade svećenik stajznojiti se prije nego li do njih dođe, a zimi većinom i nemože se tako lahko do njih. Zimi nemože ni taj narod lahko do crkve, jer ili zamete snieg putove ili zavija ostar vjetlar, te se nitko rad neoda-ljuje od kuće.

U slučaju teške bolesti pojedinaca teško je zimi svećeniku do bolestnika pa se nije čuditi ako ovaj ili onaj premine bez svećeničke pomoći i utjehe.

Radi toga bilo bi po mojem mnijenju vrlo potrebno i korisno, da za ono pučanstvo nešto učine i crkvene i svjetske oblasti, da mu se pomogne do boljeg materijalnog stanja i do prosvjete. Valjalo bi tamo gdje je stanovnika Vele i Male Učke i za ostala manja sela sagraditi pristojnu crkvicu i svećenički stan sa školom te grobljem. Reći će se, da se nebi izplatio za ono par sela graditi crkve ni škole, ali ljudi božji, i oni su ljudi stvoreni na sliku i priliku božju, i oni davaju Bogu što je božje, a caru, što je carevo. Plaćaju porez u krvi i novcu, a odatle neimaju baš nikakve koristi.

Trošak za tu gradnju mogao bi se nabaviti dielomice sa onim novcem, što no ga je njihova občina primila od lječilišta u Opatiji za prodanu njoj vodu — ako se nevaram za 44.000 kruna, kojimi upravlja porezna občina Vranja i od kojih neimaju Učkari nikakve koristi. Dielomice moglo bi se sabirati milodare od mogućnika, koji dolaze u Opatiju i Lovran i čine izlete na Učku. Našlo bi se stalno milosrdnih ljudi, koji bi priskočili na pomoć onom čestitom našem puku. Taj posao morala bi pokrenuti mjestna občina u Boljunu, kojoj pripadaju stanovnici Učke.

Prilaz na Učku je — kako je poznato — s jedne i druge strane vrlo strm i tegotan. Preko Učke ide cesta iz Pule na Rijeku, sa rječke strane je nješto bolja, jer nije tako strma kao sa strane Vranje. Ako ćeš odavle vozom i sa teretom od kojih 10.000 kilograma, to ti treba upreći osam volova, koji dođu izmučeni i trudni do vrha Učke.

Za popravak ove ceste zauzeše se u Beču naši velezaslužni zastupnici dr. Laginja i profesor Spinčić, ali hečlje hajju i nehaju za naše ceste i putere. Ni zemaljska vlada nije u tom pogledu bolja, jer ako i nije on zemaljska cesta, ipak ne-sluzi ni njoj na čast, ako se mnogobrojni tudjinci sa vrha Učke smiju i rugaju — ne nama ni puku — nego onim, koji se nalaze na čelu zemaljske uprave.

Iznesoh, g. uredniče, ove svoje misli pred Vaše cijenjene čitatelje u nakani, da će se još koji oglasiti, mene popuniti ili eventualno i pobiti, čemu neću prigovoriti, jer mi nije namjera, da se po novi-

nama prepirem, već da — ako je iole mogućće biednomu i zanemarenomu narodu pomognem. Dakle: tko zna bolje, široko mu polje; — rekoh i spasih svoju dušu canim!

Sjećajte se
„Družbe sv. Cirila i Metoda“
za Istru

Franina i Jurina.

Fr. Opatijski kazinaši, da su pasanega vuzma sirkove pogati mesili.
Jur. Ča su tako nisko pali?
Fr. Vranica neđe, kada gube jednu pravdu za drugum.
Jur. Te si barem njih albukati i notari brki omasti.
Fr. Neće njim ni vranit bit, leh one brzine nemoti, ke su jim svoji beči zručile, ostat te va suhen.
Jur. Huj njim buđi, nemoti neme!

Razne viesti.

Političke:

Austro-Ugarska. Jučer se sastala u Celju skupština slovenskih pouzdanih, koja se imala izjaviti za ukinuće slov. paralela tamo, jedino pod uvjetom, da im se pruži podpuna i dovoljna odsteta. Usljed toga nemože biti govora o sporazumjenju, koji bi se osnivao na ustrojstvu slovenske gimnazije u Zalecu. — U Zagrebu premirno je dne 8. t. mj. bivši predstojnik nartarnjeg odiela zemaljske vlade barun Jovan Živković, koji je za vlade banova Mazurančića i Pejačevića igrao u Hrvatskoj veliku ulogu.

Srbija. Iz Biograda javljaju, da će biti nasljednikom ministra-predsjednika Vučića vodja radikala i bivši ministar Nikola Pašić.

Bugarska. Ustaski pokret u Macedoniji zadaje mnogo posla bugarskoj vladi, kojoj se spočitava, da podržava i podupire taj pokret. Turska vlada šalje neprestano na granice Macedonije i u Staru Srbiju vojne čete. U Albaniji buktu već dulje vremena medju tamšnjim kršćanskim pučanstvom. Crnogorski knez Nikola, da će za koji dan pregledati svoje pogranične čete, kojim je svrha ne samo ta, da brane prelaz biesnim Arnautom, nego i ta, da štite susjedne kršćane od turskog zaluma.

Rusija. Poljskim listovom pišu iz Moskve, da bijaše zaključeno na glavnoj skupštini slavenskog dobrotvornog društva obzirom na progrosva Poljaka u Poznanju i u zapadnoj Pruskoj, da se u budućce nenabavlja nikakvu njemačku robu. Usljed toga, da zapinje silno prodaju njemačke robe u Rusiji. Tim načinom osvetili bi se najbolje Slaveni Njemačkoj, koja proganja iz svojih zemalja nevoljne Poljake.

Njemačka. Dne 9. t. mj. stigao je u Beč njemački kancelar graf Bulow. U tom posjetu austrijskoj prostolnici njemačkoga državnika naziru politički krugovi novi dokaz o nepromjenjenih odnosajih izmedju saveznih velevladstih.

Mjesta:

Zaruko. — Gosp. Jerko Dominis, odlični rodoljub iz Raba u Dalmaciji i farmaceut u Pulj, zarutio se sa dražestnom gospojicom Beatricom Blesić, učiteljicom u Pulj. Bilo srećno!

Sokolski izlet u Ližnjan. Već smo javili o kracnom-izletu našega „Sokola“ u Ližnjan, a danas donosimo izvješće iz pera jednoga izletnika. Liepo nas dočekase u nedjelju po podne Ližnjanci, a na čelu im predsjednik čitaonice junački Fadel. Razgledalo se liepo mjestance, posjetile crkve, obašla bližnja okolica, pa se onda u čitaoničkim prostorijama zastavama nakićenim, posjedalo uz stolove, gdje se čakalo tople vazmeno janje. A. i tople i voljko, je bilo u onom kićenom društvu izletnika i svih članova čitaonice, onih dobrih ljudi i osvjedočenih narodnjaka. A kad se već pričvrstilo dušu, udesile se tambure, oglasile pjesme, pa iz sto grla zamijne naša pjesma liepa i junačka. Desile se tu i narodne svirale, pa se upriličilo i ples, a noge nek te nose. I na trgu sve se zavrtilo i sakupilo što je živa. Nastajuća noć opominjala izletnike na odlazak. Sve se sakupi na trgu i odkrišili glava izpjeva „Liepu našu.“ Sokoli stupiše u red, iz njih do dvie stotine naroda sve po četvero, te svi ukupno do Medulina pjevajuć živo narodne korčnice. Ovdje se izrukovali, zaželjeli si ponovno sastanak i u noć svaki na svoju stranu. Malo se je do sad tako oduševljenih sastanaka upriličilo kao ovaj. Narodu se kriesile oči od veselja, gledajuć toliku mladež na okupu. Tako valja!

A sada čim skorije treba na drugu stranu, da se probudi pospane a utvrdi i očelidi junake, pa će pomoći Bog i Hrvati!

Velike vježbe e. i kr. vojne mornarice, obdržavali će se — kako se govorka — mjeseca junija, a prisustvovati će njim i Njeg. Velik. car i kralj Fran Josip. Timi vježbami imalo bi se dokazati dvoje: pokazati sposobnost vojne mornarice i razviti njezinu moć.

Pokrajinske:

Tršćansko-koparskim biskupom imenovan je Niemac — monsieur Nagel. On nerazumije niti riječi hrvatski! „Edinost“ navadja, da će mu biti dodieljen generalni vikar, koji razumije slovenski — naime preč. g. Martellanz.

Židovska zloba. C. kr. zemaljsko školsko vieće za Istru zaključilo je, kako je poznato, da se otvore godimice tri hrvatske pučke škole u Istri. Ako se promisli, da imade kod nas preko 17.000 djece bez svake školske poduke, to se može lahko proračunati, da će proći prije i 50 godina, nego li budu sva za školu sposobna djeca mogla uživati blagodati škole. Da su pako sva ta djeca hrvatska i slovenska, netreba nam ni spominjati. Držeći se toga zaključka, zaključilo je rečeno školsko vieće, da se ustroj pri hrvatskih škola u Istri. Ali proti tomu ustao je odmah „slavni“ zemaljski odbor u Poreču zahtjevajući, da budu rečene škole talijanske ili da bude har talijanski jezik u istih obvezatnim predmetom. Za hrvatsku djecu da bude dakle talijanska škola ili bar da moraju ta djeca učiti i talijanski jezik. Zemaljsko školsko vieće nije moglo pristati na taj drzoviti zahtjev na temelju pučkog popisa i odnosnih izvoda izjava roditelja djece. Radi toga je zaključio sl. zemaljski odbor da će uložiti prosvjet na ministarstvo bogostovlja i nastave proti navedenom zaključku zem. školskoga vieća.

Taj zaključak zem. odbora dao je povoda tršćanskomu „Židovčicu“, da ustane proti „tobožnoj nepravidji, koja se događja istarskim Talijanom tim, što se daje hrvatskoj djeci hrvatska pučka škola. Veći odurniji zlobe teško je naći nego li je ona drzovitog i bezstranog listića tršćanskih obdržanaca!

Iz srednje Istre pišu nam 6. t. mj.: U velecijenjoj „N. Sl.“ od dne 18. marca opisao Vam je netko odgoj talijanske mladeži u biskupskom konviktu u Kopru. U onom opisu bijaše jedna „netočnost, koju bi dobro izpraviti. Onaj talijanski bogoslov

i. zanesenjak, koji pripada porečko-puljskoj biskupiji, nije se nalazio ono doba u Goricku nego kao prefekt u biskupskom konviktu u Kopru i tamo je spjevao one glasovite irredentske pjesme, radi kojih bi bio svaki drugi bezodvlačno protjeran iz sjemenista, nu njemu uzlegose samo stipendiju, koju će mu bez dvojbe presvj. biskup Flapp opet izposlovati. I to će biti posve u redu, ta zašto da se pozotjera mladića: koji ljubi više Italiju nego li Austriju, koja mu daje stipendiju. Sada je u modi irredentizam i medju svećenicima, pa ako se takovih neodgoji, moglo bi ih na jednom nestati, što bi svakako bilo na veliku štetu vjere i čovječanstva. (P. S. Doznajemo, da je taj nespašeni pjesnik sada opet u Gorici. Op. Ured.)

Izvanjskim obćinarom na Poreštini do znanja i na ravnanje: Načelnik sl. grada Poreča razpisuje u talijanskim novinam najtečaj na mjesto obćinskoga tajnika u Poreču sa plaćom od 2400 kruna. Molitelji imadu predložiti svoje molbe municipiji u Poreču tečajem mjeseca aprila, te dokazati osim drugih uvjeta podpuno poznavanje talijanskoga jezika. Drugo nezahjevta ništa onaj slavni municipij sa gosp. Callegari-em na čelu od budućeg obćinskog tajnika. Tako primjerice netraži se od njega da bude austrijski podanik il da pozna i jezik veće obćinara, t. j. hrvatski jezik, materinski jezik svega izvanjskoga puka one obćine. Toga netraži sl. municipij, a čemu, kad gospoda sama nemare i nepoštuju taj jezik!

Naši izvanjski obćinari, koji će plaćati tajnika i svojimi zuljevi, morati će da znadu talijanski ili se neće moći s njim dogovoriti.

Naše obćine zahtjevaju obično od obćinskog činovnika poznavanje u pisnu i govornu ne samo službenog hrvatskog jezika, već dapače i talijanskog i čak njemačkog — premda je riedkokad koji Talijan a još manje koji Niemac njihov pripadnik. Talijanom je dosta poznavanje talijanskog jezika. Učimo se i u tom od njih.

Širitołji zloglasnog listića. Iz Poreča pišu nam: U jednom od posljednjih brojeva bijaše Vam javljeno odatle, da se nalazi uvijek na stolovih u biskupskoj kancelariji u Poreču zloglasni matuljski listić, što no ga je presvj. biskup Mahnić zakurao svomu svećenstvu i svomu puku. Da ona viest bude točnija, to Vam javljamo, da onaj smradni list nose talijanski i talijanski svećenici u Poreču i sirom ove biskupije javno ne samo u svoje urede, nego i u sakristije kao najbolji vjerski list, i mi se ne bismo nimalo čudili, ako bi mu naš ordinarijat i podporu podiileo — jer u našoj biskupiji vlada danas takav vjetar. Ono, što drugi biskupi zabranjuju puku i svećenstvu, kod nas se to toplo preporuča i širi sve na veću čast i slavu crkve i vjere!

Proti slavenskoj bogoslužbi u biskupiji krčkoj. U uredničtvu zloglasnog tršćanskog „Čitućica“ nalazi se glasoviti talijanski povjestničar Istre, koji si je utvorio u glavu, da mora izlistnuti iz crkve svijju naših biskupija Primorja i zadnji trag hrvatskomu ili staroslovenskomu jeziku. U porečko-puljskoj biskupiji radili su i rađe dandanas po njegovom receptu, te se tamo već sada propovieda talijanski u čisto hrvatskih župah, dočim se je iz crkvenih obreda već svuda posve izlistnulo hrvatski obrednik ili ritual.

Po njegovom receptu radi se sada marljivo u tršćansko-koparskoj biskupiji, otkad je preuzeo njezinu upravu naš do bri i milostivi prijatelj, preč. g. Petronio, i otkad je židovski listić postao glasilom onog biskupskog ordinarijata. Tamo se više nepazi na naše narodno pravo, na naše crkvene sveltinje, na molbe il prosvjede našega puka, već se ide ravno i neumoljivo zatim, da se uvede u crkvah one biskupije jedna netočna i zdvojne odnose, koji vladaju u porečko-puljskoj bisku-

piji. Još je ostala jedna biskupija u našem Primorju, koje poglavari neće dopuštaju kako sviraju židovi, liberalci i fra mašunji u Trstu i u talijanskim gradicij Istre. To je biskupija krčka, kojoj je neteju odličan i odlučan katolički nadpastir. Kojemu je nada sve istina, pravo i spašavanje povjerenog mu stada. On nemari ni za molbe ili laskanja podlih stvorova, ni se plaši grožnja ili strahovama mogućnoga već ide svojim putem odlučno napried držeci se strogo crkvenih propisa i zakona.

Radi svoje odlučnosti, ozbiljnosti i točnosti u vršenju svoga uzvisenoga zvanja izgubio je sve simpatije lažliberalnog novinstva, za čita nije u očetalom kao prav nadpastir katoličkih ovčica nikada težio. Proti njemu naperene su ostre strielio židovsko-liberalnih listova, ali on je oboružan tako čvrstim i tako sjajnim oklopom, da se od njega sve navale neprijateljske redomice odbijaju. Proti njemu nemogu ništa, jer se rdja zlata nehvata.

Radi toga preporuča glasilo tršćanskij židova, da se poduzme ostru borbu protiv staroslovenskoj bogoslužbi u njegovoj biskupiji. Ta bogoslužba imala bi se svuda u onoj biskupiji zamjeniti latinštinom, jer da je to crkveni jezik i jer to zahtjeva tobož korist katoličke crkve. Presvj. biskupu krckomu netreba ni sarjeta ni naputaka židovskih, jer on znade najbolje što je korisno i potrebno njegovom stadi i što je u interesu katoličke crkve.

On će dakle znati bez dvojbe odoljeti svim budućim navalam na njegovu osobu i na naše crkvene sveltinje u onoj biskupiji neobaziruć se na grakanje židovsko-liberalnih listova i njihovih crkvenih svjetskih zaštitnika.

Tražimo svoje pravo. Iz Liburnije pišu nam 6. t. mj. Čitali smo nedavno o velezaluznom našem „Nar. Listu“ tuzlajki radi nepravde, koja nam se nanasa tim što je izključeno sa službenih pošlarskih pečata u Lovranu, Opaliji i na Voloskom naš hrvatski jezik, jezik takorekuc svega pučanstva onih obćinah i u obće naroda ovoga kotara. Gosp. dopisnik očekuje o ravnateljstva pošla i brzajava u Trst presvj. g. Felicetti-a, da će on ugoditi najprimitivnijem zahtjevu ravnopravnosti te nam dati dvojezične pečate u Voloskom Opaliji i u Lovranu.

Na koncu kaže, da smo pripravni — ako nebi uslišao našu molbu — poduzeti korake i na drugom mjestu, pa bilo i u samom parlamentu i da nećemo odustati dok se nezadovolji pravdom našeg zahtjevu. — To je sve liepo i dobro, ali prije valja viditi, da li smo mi samo učinili one prve korake, koje valja u tom poslu poduzeti. G. ravnatelj Felicetti živu najbolji glas pravde i poštena činovnika, nu ako on nezna za naša prava i za naše zahtjeve, nitko mu neće moći kazati, da je nepravdan ili pristan — ako našim zahtjevom nezadovolji.

Naše je dakle mišljenje, da mu valja naše pravde zahtjeve razložiti i atemeljiti i tada zahtjevati, da ih izpunji. U tom pogledu pozvana su u prvom redu obćinska poglavarstva, da učine potrebite korake, bilo ustmeno, bilo pismeno, kod c. kr. ravnateljstva u Trstu; da se uvede har dvojezične pečate na naših postanskih uredih. Potrebu toga i pravo naše nije nam teško dokazati, jer statistika govori jasno. To bi bio dakle prvi korak. Za slučaj, da taj ostane bezuspješan, tad valja učiniti drugi korak, t. j. učeti se ministarstvu ili čarevinskom rieču i tako moramo doći do svoga prava. Naša obćinska glavarstva dužna su dakle, da se obrate molbom na c. kr. ravnateljstvo u Trst, da se zakone i pravici zadovolji, gdje nebi to pomoglo, onda se ide dalje. Tamo, gdje je u talijanskim obćinama našega naroda, neka mole župni predškolsko uprave, posujilnice, trgovci i drugi odličnije osobe za uveđenje dvojezičnih pečata. Kucajmo, pitajmo, zahtjevajmo svoje pravo. Zakon govori jasno, po nekada se taj zakon vrši!

Opet jedan talijanski uzor-svećenik. Za talijanskim korizmama propovjednik u Puh, Vodnjanu, na Rieci itd. dolazi sada na red talijanski korizmeni korizmami propovjednik u Motovunu.

Odavle pišu naime talijanskim listovima, da je tamo propoviedao u župnoj crkvi povodom papinog jubileja jedan talijanski franjevac iz samostana u Rovinju. Na koncu svoje propoviedi, da je nazvao taj talijanski uzor-svećenik državne činovnike „villani (prostaci) i „vigliacchi“ (kukavičani) radi toga, što su onoga dana za crkvene svečanosti vršili službu u uređih. Ta neoprikladna navala na neprikladne državne činovnike, da je izazvala među slušateljstvom u crkvi, veliko ogorčenje. Pogrdjeni činovnici, da su podnesli radi toga odmah skupnu prijavu radi uvrede časti proti strastvenomu propoviedaču. Razprava vršiti će se do mala pred kotarskim sudom u Motovunu. Po novinarskoj dužnosti bilježimo i ovaj događaj iz protivničkog tabora u kojem se obično dižu do neba oni talijanski uzor-svećenici, koji vrše slipeo savjete i naloga talijanske lažliberalne stranke, i u kojem nenalaze milosrdja naši narodni svećenici, koji križaju djavolske spletke talijanske vladajuće klike u Istri.

Iz Kopra pišu nam: Očeki vali smo, da će Vas koji odavle izviestiti o sastanku talijanskih sveučilišnih djaka, što su ga ovdje obdržavali prije uskrsnih blagdana radi ustrojenja društva talijanskih sveučilišnih djaka. Nu pošto nemate o tomu do sada glasa, evo me, da Vas o tomu u kratko obavjestim. Djaka sastalo se ovdje oko 50 iz naših južnih krajeva, da ustroje spomenuto društvo. Tomu je društvu svrha, da promiče tobož kulturne interese talijanskih djaka u visokih školah i talijanskog naroda. — Skupština je zaključila, da usvaja predlog djakog odbora u Boču u Insubruku, po kojem se ima nastojati, da se insbručko sveučilište mnogobrojno posjećuje. Izraženo je mnjenje, da su talijanski djaci moralno chvezani posjećivati rečeno sveučilište, kako bi tako mirnije, ali djelotvornije poduprieli agitaciju za osnutak talijanskog sveučilišta u Austriji. Usvieo tog, što će talijanski djaci mnogobrojno insbručko sveučilište posjećivali, ima se Insubruk učiniti središtem agitacije, u kojem će se skupiti najbolje sile naroda, od kojih bi se onda mogao obrazovati profesorski zbor za željeno sveučilište u Trstu. Skupština je izrekla zahvalnost narodnim zastupnikom Horitsu i Bennati-u, što što su se u carevinskom vieću zauzeli za osnutak talijanskog sveučilišta.

Kako varaju mađji generali svoje glupe mađice? Jos pred samimi izbori u zastupstvo občine Volosko-Opatija trubili su mađji general i matuljskoj krpelini, da im je pohjeblo osjegurano, da će oni u društvu sa opatijskimi Niemci protjerati sa občinske uprave nuzke im Hrvat. Tako su pisali, da prevare one glupe mađice, koji im jošje vjeruju i da zaslepe talijansko gospodu, koja uzdržavaju njihov smradni list i plaćenoga izdajicu. Sami su dobro znali unaprije, da će sráratno propasti, ako se prikažu kod izbora, i za to ostaje juhački — doma. „Ali sada se valjalo ipak nešto učiniti, da se operu pred slepimi mađici i pred onimi, koji im šalju izdajničku plaću. Odlučilo dakle, da će uložiti utok-proti rečenim izborom, jer da bijašu tobože nezakonito provedeni. Ali kako podnesti utok kad nisu ni sami znali za ikakvu nezakonitost? Lahko zato! Dogovorise se, da će podnesti utok; ali ne na pravo mjesto, ni u pravo vrijeme. I tako bi.

Oni podnesoše naime utok, posljednji dan što ga zakon propisuje, na c. kr. kotarsko poglavarstvo u Voloskom; preimdg govori jasno § 32. izbornoga reda za Istru, da valja utok protiv občinskog izborom uložiti u roku od 8 dana na občinsko poglavarstvo. Ako se znađe, da su na tom

utoku radili talijanski pravnici, najfinije talijanske glave na Voloskom, tada ne znamo doista, da li se imamo više čuditi njihovom neznanju ili njihovoj prefriganosti. Nu nemožemo vjerovati da bi odvjetnici, bilježnici i doktori prava bili takve neznalice a da nebi znali, kada i na koga se ima uložiti jedan utok.

Čini nam se dakle, da su oni dogovorno i promišljeno tako postupali, da pak mogu kazati onim slepim i glupim mađicem: Eto, vidite, uložili smo utok proti občinskim izborom, ali nam ga je kapetanat povratio; mi dakle nismo krivi, što nismo uspjeli. I još imade tako glupih stvorova, koji mogu takvim sleparijam vjerovati!!

Iz drugih krajeva.

Skrajna strast. Tršćanska „Edinost“ pripovieda kako je bio nedavno neki tršćanski Slovenac u slavnom istarskom gnjezdu — Grožnjanu i kako je tamo uzeo voz, da ga odveze u Kopar. Čim je vlastnik voza doznao, da je putnik Slovenac, rekao mu je: Vas, jer ste Slovenac vozim, ali da ste Hrvat, nebih Vas vozio za nijednu cieniu. Na pitanje zašto mrzi toliko Hrvate, odgovorio je taj potomak 2000-godišnje kulture, da bi on — (kad bi to dozvoljeno bilo) svaki dan zaklao najmanje sto Hrvata. Eto, do čega dovodi čovjeka strast i zloba! I s tako besnim stvorovi voditi nam je neprestani boj!

Izpitni usposobljenje za obće pučke i građanske škole započeli će na ženskom učiteljsku u Gorici dne 5. maja t. g. Molbe za takve izpite treba poslati ravnateljstvu c. kr. izpitnog povjerenstva za obće pučke i građanske škole u Gorici najdalje do 20. aprila t. g.

Mjesto pilota otvoreno je na otoku Kurčuli u Dalmaciji. Godišnja plaća iznosi 800 kruna, 160 kruna doplatka i odielo. Molbe valja odposlati u roku od 6 čedana Lučkomo kapetanu u Dubrovniku sa dokazi o sposobnosti, poznavanju zem. jezika, dosadašnjoj službi itd.

Novo hrv. parobrodarsko društvo. Dvadeset i devet odličnih Hrvata pokrenulo je živu akciju, da ustroje hrvatsko parobrodarsko društvo, koje će urediti barem dvokratne nedjeljne vožnje na pruzi Rieka-Senj Bag-Pag-Obrovac, a ako bude moguće i u Trst. Da se uzmogne ostvariti ova zamisao, izdali su pokretači domorodski poziv u gospičkom „Hrvatu“, da sakupe donatori. Svaka donica stajat će K 100, a odmah kod prijave ima se uplatiti 10%.

Prometna trgovina na moru leži danas gotovo sva u stranim rukama; po našem hrvatskom moru bane se gotovo sami tuđinci, pa bi već to bilo dostlatno, da se od srca radostno pozdravi ovakov hrvatski podhvata. Čitajući imena pokretača, došli smo do uvjerenja, da im je u prvom redu bila misao vodilja ljubav prema hrvatskoj stvari, a za tu su sa ovim realnim podhvatom najbolje pregnulli. Ovo poduzeće mora razveseliti svakog Hrvata, dapače više, svaki Hrvat, kojemu materijalna spaga dopušta, trebao bi da uzme barem koju tu donicu za novo hrvatsko parobrodarsko društvo i time doprineše svoj obol k ostvarenju ovog zamašnog podhvata. Apeliramo na rodoljube i upozorujemo ih na važnost ovoga podhvata. Novo hrvatsko parobrodarsko društvo bilo bi jako stup hrvatsiva protiv navale tuđinske bojjice.

Hrvatski biskupi napram zavodu sv. Jeronima. Poznati bečki list „N. Fr. Pr.“ priobćujući poznati ugovor sklopljen između kardinala Rampolla i L. Vojnovića u pogledu zavoda sv. Jeronima, kaže, da će hrvatski biskupi po predlogu duhovnog biskupa zauzeti odoporno i pasivno stajbište prema tonu ugovora. Oni da neće naime u zavod sv. Jeronima poslati nijednog svog podčinca i da će opozvati sve kahnike, koji se danas nalaze u zavodu. Isti list priobćuje nadalje,

da je obustavljeno hrvatsko hodočašće, koje bijaše zasnovano za papin jubilej. Bliznja budućnost pokazati će nam koliko je na gornjoj vjesti istina.

Iz Rieke pišu nam 8. t. mj. Ovdje bijasmo sretniji nego li u Trstu u pogledu štrajka naših radnika. Do osobitih izgreda nije nigdje došlo. Vozari i radnici u prostoj luci pustili su prvi radnju i prvi se opet vratili na posao nagodiv se prije sa gospodarili ili poslodavci. Radnici tvornice Lazarus ostali su bez posla jer je gospodar zatvorio svoju tvornicu i otišao odanle. Za vozari ostavise posao drugi radnici ali se i oni većinom povratise na posao. Pekarski radnici nagodiše se takodjer sa svojim gospodarili; mjesto njih pekli su nekoliko dana kruh vojnički pekari. Za pekari povedoše se i klesari, pak ljekarnički pomoćnici i konačno radnici tvornice papira, ali svi se nagodiše sa poslodavci. Vojničtvo, koje bijaše amo pozvano, da posreduje kod eventualnih izgreda štrajkujućih radnika, pustulo je Rieku te se vraća u dotične posade.

Iz blažene zemlje. Kao dokaz nezdravih odnosa u kraljevini Italiji navadjamo, da je zaključila u Milanu republikanska stranka kandidirati za parlament u Rimu anarhistu Calcagno. Do tolikog napredka nije se podigla jošje nijedna stranka u Europi, ali toga napredka nezavidja stalno nitko blaženoj zemlji!

Hrvatski saljivi list u Americi. Dne 1. marča počeo je izlaziti u New-Yorku hrvatski saljivi list pod imenom „Osa“. List taj izlazi svake druge subote i stoji na cielu godinu 75 centi, a jedan broj 5 centi. Sudeći po prvom broju, baviti će se taj list u prvom redu sa životom naših zemljaka u Americi, obazirajuć se ujedno i na odnose u našim hrvatskim zemljama. Vlastnik lista jest g. Fran Zolli.

Koliko ima Židova sada živućih? Ukupni broj danas živućih Židova iznasa po prilici 8.700.000. Od ovoga broja otpada na Evropu 6.400.000, na Aziju 800.000, na Ameriku 670.000, na Australiju 20.000. U Europi diele se ovako: U Ruskoj ima ih do 4 milijuna, u Austro-Ugarskoj 1.900.000, u Njemačkoj 1.000.000, u Turskoj 350—400.000, u Rumunjskoj 300.000, u Francuskoj i Algiru 200.000, u Engleskoj 150.000, u Italiji 45.000, u Holandiji i Belgiji 10.000, u drugim državama 10.000. Na cielom svijetu su tri najveće židovske općine: u New-Yorku 350.000, u Varsavi 230.000 i Pešti 160.000.

Gospodarske:

Razsadjivanje loze u vinogradih. Svaki vinogradar zna, da raznovrstno grožđe ljubi i raznovrstno tlo i različiti položaj. Ima slučajeva, da cieli vinograd leži vrlo zgodno i da se stero svojom površinom vrlo pogodno, pak ipak nam je u takovom slučaju osobito pažiti, kamo ćemo zasaditi koju vrst trsa. Da pronađemo razliku tla u jednom te istom vinogradu, poslužiti ćemo se vrlo jednostavnim sredstvom, a to je, da pomno moramo talenje sniega u vinogradih. Promatrajuć tako talenje sniega, opaziti ćemo vrlo lako stanovita mjesta, na kojih će sniega nestati. Ovako okopnjenje površine širit će se postupice, a za njima sledit će okopnjenje novih površina, dok konačno cieli vinograd ne bude čist od sniega. Ovakovim motrenjem saznat ćemo, koja su mjesta bolja, a koja lošija, odnosno koja su na boljem, a koja na lošijem položaju. Razdijelimo li prama tonu vinograd u više dielova, to ćemo pojedine dielove, već prama vrstnoći i položaju tla, moći zasaditi odgovarajućom vrsti loze, a tim ćemo postići znatnije uspjeha. Postupajuć ovako, osvjedočimo se, da će grožđe, koje bude urodilo na mjestih, i koja budu najrije okopnila, biti kud i kamo vršnija, a vino od njega kud i kamo bolje od onoga, koje rodi na mjestih, na kojih kasnije snieg okopni. Možemo si u

Horisu označiti dotična mjesta, pak prije trgatbe koje loze na dotičnih mjestih pozmariti vapnom, da ih bolje razlikujemo. Pri nasadivanju mladih vinograda valja naročito sve okolnosti u obzir uzeti, jer samo onda postići ćemo plemeniti i obilan rod. Naročito pažiti nam je na navedeni postupak, želimo li uzgajati stolno grožđe. H. B.

Gojenje voćkah u posudah. Najveća tajna ovoga načina gojenja voćkah u posudah ili sudovih sastoji u tom, da se zapriehi razvitak žilam, a da se podpomogne razvitak malim tankim žicam, budući se biline baš hrane pomoću najtanjih žilica. Kad se dakle sade u sudove mlade voćke, valja im skratiti žile, a često i sasvim ostriehi, kad su žilice dovoljno ponarasle. Tad voćka liepo uspjeva, jer u tom tiesnom prostoru nalazi svu potrebitu hranu za bujni rast. Strizenje žila pospješuje radjanje voćaka, mnogo puta u takovoj mjeri, da nam se to čini nemogućim.

Razni prinosi:

Djačkom pripomoćnom društvu u Pazinu prispjeli su tekom mjeseca prosinca proš. god. slededei prinosi:

a) u temeljiteljni: gg. Jedrečić Frane župe-upravitelj, Gračiče K 100; Mažurančić Jelisava, Zagreb K 100; Hrdy Ferdo župe-upravitelj, Sv. Lovreč K 20; Djaci gornjogradske gimnazije, Zagreb K 100; Žic Ante duhovni pomoćnik, Dobrinj K 50; Istarska Posujilnica, Pola K 100; Zamlić Vinko dekan, Volosko K 50; Kurelić dr. Šime odvjetnik i načelnik, Pazin K 55; Sloković Liberat župnik Sv. Petar u Šumi K 30;

b) redoviti: gg. Brkan Grgur župe-upravitelj, Fokulin K 20; Zbor duh. hrv. mladeži, Gorica K 10; Simečki Niko, Karlovac K 20; Velčić Ivan žopnik, Belež, Vidović Ivan kanonik, Sibenik, Bilica Andrej župnik, Medulin, Folla Vacla župe-upravitelj, Gradinje, Kozulić Šime, Maloselo, Haračić Ambrož profesor, Maloselo, Babić Gabro veliki predstavnik kaplota, Djakovo, Rogać Ante dekan, Podgrad. Premuda Pavao sudbeni viećnik u miru, Zagreb, Flego Ivan kapelan, Dolina. Uječić Niko, Pazin, Legović Anton župnik u miru, Kastelj, Nežić Ante nadučitelj, Pican po K 10; Laudembach dr. Josip, Vukovar, Rogać Rajko duh. pomoćnik, Podgrad po K 20;

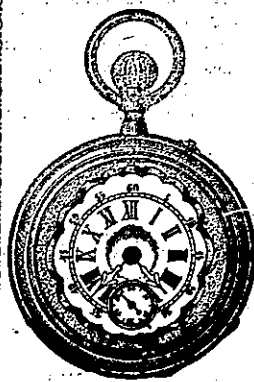
c) mjesecni: g. Spiničić Vjekoslav zastupnik naroda, Opatija K 20;

d) podupirajući: gg. Halper Julijo Sigetski seulptemvir, Zagreb K 2; Poljak Emilijan učitelj, Gjurjevac K 4; Vranešić Pavao, Karlovac K 2; Bilek dr. Tomo obć. lječnik, Podgrad K 4; Sviligoj Josip c. kr. kontrolor, Podgrad K 4; Wajšel Franjo nadučitelj, Podgrad K 4; Mavar Franjo c. kr. pristav, Podgrad K 2;

e) darovatelji: gg. Monas Josip učitelj, Gologorica K 1; Trinajstić dr. Matko odvjetnik, Bezet za fotografiju učinjenu od g. Muhe K 5; Banc Ivan skol. nadzornik, Pazin K 3; Matejčić Fran c. kr. zemalj. skol. nadzornik, Trst K 60; Brunšmid dr. Josip, Zagreb K 5; Poljak Emilijan učitelj, Gjurjevac K — 50; Sabrano na, piru Ivana Oto i Iranke Petrović, Rimanje K 5; Nabralnik konsumnog društva, Rimanje K 4; Simečki Niko, Karlovac K — 10; Flinkarg sabro u družbi škrokajućih Flinkarev — Gorica K 603; Flegar Josip župnik, Sušnjeverica za proslavu uspomena biskupa A. M. Sterk K 10; Notar Ante svećenik, Plavje K 5; Diminić Martin Simunov, Krapan K 2; Diminić Franić Lovro, Krapan K — 30; N. N. sabro; prigodom izlaza K 108; Djaci gornjogradske gimnazije, Zagreb K 4; Jambreković dr. Ladislav, Zagreb K 3; Mahr Niko, Zagreb K 100; Senoa dr. Milan, Bazala Albert, Zagreb po K 2; Kastelic Josipica, Matejrija sabrala u družbi narodnjaka K 16; Hrvatska činovnička zadruga, Varaždin

K 20; Dragić Slavoje, Zagreb pol čistog ostataka od zabave priredjene na korist družbe sv. Cirila i Metoda K 104; Vladislav Samuol, Volosko K 60; St. blagajna prve hrv. štedionice, Zagreb K 100; Hrvatska eskomptna banka, Zagreb K 50; Trinajstić dr. Mate odvjetnik, Buzet ujevanu i darovanu tražbinu K 20; Runko Liberat trgovac, Pazin K 20; Mandić Ivan zupe-upravitelj, Pazin skolarinu taroka K 7-04; Banka Slavija, Ljubljana K 200; Koruza Ivan župnik, Klana K 20; Cetinski L. K., Trst dionicu zagrebačke pučke banke K 100; P. R. K 5; Rutar dr. Anton občinski liječnik, Pazin mjesto prinosa večeri kod odlaska kapelana K 4; Smećtiške Miho kanonik putem lista „Obzor“, Zagreb K 200; Križmanić J., Zagreb K 1-50; Gradska blagajna, Zagreb K 20; Ostanak zajedničkog objeda občinskog zastupstva, Boljun K 3; Sabrano na božić medju Poljanci, Boljun K 7-74; Trinajstić dr. Dinko odvjetnik, Pazin, Trinajstić dr. Matko odvjetnik, Buzet po K 5; Matićić Franjo župnik, Boljun K 10; Rogić Rajko duhov. pomoćnik, Podgrad K 2; Mavar Franjo c. kr. pristav, Podgrad K 2; Pretner Marija, Podgrad K 1; Jenko Lina povjerenica, Podgrad sabrala K 410; Grašić Josip župnik, Beram mjesto čestitanja K 10; Matejičić Franjo c. kr. zem. skol. nadzornik, Trst K 8; Sa Velebita Dalmatinac K 10; Bunc Ivan skol. nadzornik, Pazin K 4; Bratovščina hrvat. ljudi za Istu, Kastav K. 146-84; N. N. K 300; N. N. K 300; Flego Ivan kapelan, Dolina za prvi kamen. pitomista K 10; Spiničić Vjekoslav zastupnik naroda, Opatija dar učenikom K 50; Sterk Ante, Rieka K 20; vesela družba, Gračišće sabranih na božić K 4; Filipić Pravoslav župnik, Žminj K 10; Monas Josip učitelj, Gologorica K 1; Ragužin Ante zupe-upravitelj, Zamask K 4; Kalac Ante nadžupnik, Buzet K 10; Pajalić Niko učitelj, Brseč K 8; Tomićić Viktor, Volosko K 16; Pečenko Karolina, Pazin K 5; Lovčenić Mandalena, Pazin mjesto ulaznice k zabavi na Silvest. večer K 4; veseli rodoljubi, Gračišće sabrali na božić K 5-60; Frulić Šime župnik, Grdoselo K 10; Bai Branko nadučitelj, Tinjan sabrao kod Gžetić Eda župnika K 22-72; Legović Ante umir. župnik, Kaštelir mjesto vjenca na lies pok. župnika Mošiboba K 8; Hrvatska zemaljska hipotekarna banka, Zagreb K 200; Uprava „Novog Lista“, Rieka K 60; Milohnić Ivan umir. profesor, Cres K 25; Elner Ante župnik, Vepirnac K 4; Leber Pavao kanonik, Zagreb K 8; Gomišček Mate, Pazin K 7; Preostalo od pijače god. 1901. Pazin K 1-48.

Plemenitim darovateljem najsrdačnije se zahvaljuje Odbor.

L. Malitzky

urur i srebrnar.
Via Sergija 65. POLA Via Sergija 65.

preporuča
Omega, Longines, Schafhaus ura
za žep u zlatu, srebru i metalu koje su naj-
točnije ure-kazalice,

dalje ura-budilica „Jungkaus“, sobnih satova raznih kovina i vrsti, svakovrstnih zlatnih i srebrnih stvari, n. pr. prsteni, naušnica, narukvica, lanaca, igala, gumba itd., sve najprikladnije

za darove o prilici sv. potvrde (berme).

Podpisani preporuča p. n. občinstvu u Puli, osobito pako veleč. gg. svećenicima, učiteljima itd. iz okolice

svoj krojački posao na glavnom trgu (Foro) br. 6 u Puli, u prvom katu.

U zalihii imade na izbor raznovrstne najmodernije tkanine za odijela, koja izvršuje točno po mjeri.

Anton Klement, krojački majstor.

Rodoljubi!

Kupujte samo Cirilo-Methodijske žigice!

U Novoj Vasi kraj Poreča

nalazi se kuća na liepom položaju, koja je

prikladna za dućan.

Ista kuća se iznajmljuje, a tko bi ju želio u najam uzeti, neka se oglasi kod g. Petra Vlašić u Novoj Vasi (pošta Poreč.)

Prvo slovensko skladište pokuštva

Antona Černigoj

Via di Piazza vecchia 1, u kući Marenzi, podružnica stolarske zadruge u Gorici.

Skladišta u Solkanu - Trstu.

Tvornica sa strojevnim obratom.

Svaka je konkurencija nemoguća jer je pokuštvo iz prve ruke.

Strana 1250

RJEČNIK

HRVATSKO-TALIJANSKI.

Prepravio ga za tisak
DRAGUTIN A. PARČIĆ
Hrvatski kanonik u Rimu.

Treće pamaženo i popravljeno izdanje.

Cijena po iztisku:
a) Meko vezan 6 kruna;
b) Tvrdno vezan 8 kruna.

Naručbe nepredplaćene, odpremaju se pouzdanjem.

ZADAR.
Tisak i naklada „Narodnoga Lista.“
1901.

Strana 1250

Tafta za turite od L. LUSERA.

Najbolji i priznati liek
za kurje oči zlujevitost itd.

Glavno skladište:
Ljekarna E. Schwenk, Beč-Meidling
po 1/2 K 1-20

Dobiva se u svim ljekarnama.

U LJEKARNI E. TOMAJA nasljednik A. WINGER

ZAGREB - Ilica broj 12 - ZAGREB
dobivaju se osim svih ostalih liekova nekoji obće prokušani i vrlo korisni, osobito preporuke vriedni ljekovi:

Mazilo proti kostoboli ili gratin, reumatizmu, kašalju i trganju u kostih, ukočenosti ili grovom u zlih, boli u kukovih i križicah, kostenom poganen, probadanju, svakovrstnim nazebam. Cijena 1 K 60 h.

Sladka voda za kašalj ili breh i za prsa, kojom se lieči kašalj, prehlada ili katar u prah, plućih, teško disanje, promuklost u grlu, sopljivost. Cijena 1 K 60 h.

Pojasni željezoviti sirup djeluje proti slabosti, blijedoci, skrofuloznosti, podbuhlosti, djetinjoj krhljivosti, ženskim bolestim, slabokrvnosti, nemoći. Cijena flašici 2 K.

Pojasni švedske kapije ili švedska životna taktura (Lebens-Essen). Ovim se glasovitim sredstvom očišćuje krv i zlatenica, popravja i okrepljuje želudac, ublažuje glavnu bol, oblačkava teginja ili mučnina, tjera napuhlost i vjetro, odklanja se bol u žilicah, želudacno grčevje, žutica, groznica ili zimnica, zarivanje ili griznja u truhnu. Tko ova toli korisna djelujuća švedsku tinkturu redovito pije sačuvat će si zdravlje, tjelesnu snagu i zapriječiti razne bolesti. Cijena flašici s naputkom 1 K.

Prah za blago ili za marvu, za konjski keh i kašalj, za volove, krave i svinje, za lagano čišćenje, za objačivanje želudca i probave, kada blago neće rado žderati pa se napije. Krave davaju od njega više i boljega mlieka, konji postaju eljniji i jači. Cijena jednom omota 50 h. Švajcarske pilulice, najjeftinije sredstvo za čišćenje i snazanje želudca ili stomaka crjeva, za otvaranje, proti zapeklini, navali krvi u glavu i prsa, tromosti ili težini. Cijena štakuljica 1 K 40 h.

Mazilo za blago osobito za konje i volove proti kostenoj boli, sgrčćenim, nategnutim žilam, ukočenosti i oteklini, posle težakoga napora, za objačivanje i okrepljivanje žila i živaca. 1 flaša 1 K 60 h.

Antiseptična voda za usta i zube sačuva zubi od kvarenja, zapriječije i ublažije znobolju, učvršćuje meso oko zubi, razrišćuje usta, uklanja neugodan vonj. 1 flaša 1 K 20 h.

Fina smrekova esencija (Fichtenadel-Essen) za čišćenje i razkuživanje zraka u sobah, za dihanje i za plućobolne. Po 1 K.

Tokudina proti ispadanju vlasi učvršćuje i brani korenje vlasi, odstranjuje prhuti i pospješuje rast kože. 1 flaša 1 K 60 h.

Mast proti lišaju, krtastam, pernatim i ospiolnam. 1 lončić 1 K.

Antirinitin. Prah proti znojenju ili polu, proti mješdini. Štakuljica 1 K.

Tinktura za kurje oči, izvrsno sredstvo. Cijena 1 K.

Dra. Spitzera pomast za lice proti sunčanim pjegam ili flekovom. odstranjuje prekomjerno rumenilo lica i nosa, hrappovost, ospiolnina na licu; proizvadjja gladkost, nježnost, bijeloc i finoću obraza i ruku. Cijena većem lončiću 2 K. K tome spada još boravos sapun po 80 h.

Ruder-eglantine najbolje sredstvo za poljepšavanje i pomladjivanje lica te posve neškodljiva i vrlo ugodnog mirisa. Nagradjen na pariškoj izložbi sa začastnom diplomom. Dobiva se u boji liekove, različitaj i žutkastoaj. Cijena kutiji 2 K.

Savon eglantine. Najljepši sapun od svih sapuna. On osvježuje te pomladjuje lica. Stavljene je od najčistih stvari, a odkuje se savršeno ljekitim mirisom. Jedan komad sloji 1 K.

Crema eglantine jest izvrsno sredstvo proti svim manama teštin. Kao što su prištići, sujedice, crenne mrlje, pjege, opora kora i t. d. Usled svoga kemickog sastava, ta se eglantina moćno nikada ne pokrvari te po tome imade prednost pred svim ostalim sličnim sredstvima. Cijena lončiću 2 K.

Bau eglantias jest izvrsna i izlustrvom prokušana voda za kosu. Njom se zapričćava izpadanje kose, onemogućuje stvaranje peruti i ojačava vlasista. Ova voda posjeduje također i to svojstvo, da podjeljuje kosi liep naravan sjaj. Cijena boci 2 K 30 h.

Mirisna žesta za sobe kaditi, nekoliko kapi šire po sobi preogodan miris. Cijena štakuljica 1 K.

Ofrov ili čemer za sluznicu i kimaku. Flašica 1 K.

Antifibrile od Rodinisa proti groznici i zimnici. Manja boćica 1 K 40 h.

Tko naruči od gornjih stvari za 10 kruna tad plaćam poštarinu. Fine parfume, mirisava vodice, razne pomade i boje za farbanje kose, da sieđe kose poerno, fine sapuna, praške za gospije, sredstva za poljepšavanje, praške za čišćenje zubi, listine za zube od kojih zubi pobijeljuju; spruže za umivanje, kećica za zube; razne sprave iz kanzuka, bundaže, povoje za rane, pojase, kirurške sprave, ruskoga čaja, fino; Jamaika-Ruma, Malaga-vino, francuzkoga Cognaca dobiva se uz izvrsne cijene.

Zalijna mineralnih voda. — Sve po novinam oglašene medicinske špecijalitate.

VAŽNO ZA SVAKOGA!

Razprodaja!

Uz nečuvano jeftine cijene za ciglih 2 for. 95 nov. može se dobiti kruna garautura sastojeca iz 14 dragocinskih nakimih predmeta; 1 elegantni goldin ili nikalj oktopni lanac zajedno sa privjeskom. Pariski sistem.

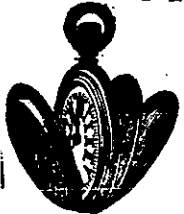
- 1 goldin-igla za kravate sa imitiranimi briljanima.
- 1 par pozlatenih gumba za manžete, marka „Garantie“.
- 1 garautura goldin-dugmeta za košulje i ogut sastojeca od 5 kom.
- 1 par prave srebrene naušnice sa službenom puncom.
- 1 goldin-prsten sa elegantnim kamenom.
- 1 žepno ogledalo u čuiv-u.

Četnaest ovih vriednostnih i krasnih predmeta zajedno sa anker-remontar-nrom razlišije za ciglih 2 for. 95 nov. posredcem ili ako se novac unapred doznači tvrdka

Krakov, Stradom **BRÜDER HURVIZ 17, Austrija.**

Neodgovarajuće prima se u roku od 8 dana naing te se novac vraća, tako da kupac nikakav risko ne nosi.

Bogato ilustrovani cenici različitih draguljarskih stvari badava i franko. Preprodavanci i posrednici traže se.

VAŽNO ZA SVAKOGA!

Franjo Kružić

RIEKA — Via Fiumara br. 14 — RIEKA

odprema putnike u Sjevernu, Južnu i Srednju Ameriku, Afriku, Australiju, Kanadu, Novu Zelandiju itd. itd. sa najboljijma parobrodarskim društvima.

Upute i dopisivanje bezplatno. — Brzjavni: KRUŽIĆ - Rieka.

